РАБОТНІКІ НАВУКІ І ВЫШЭЙШЫХ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОЎ!
ЗМАГАЙЦЕСЯ ЗА ДАЛЕЙШЫ РОСКВІТ НАВУКІ, ЗА ТЭХНІЧНЫ ПРАГРЭС!
РЫХТУЙЦЕ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ, ВАРТЫХ ЭПОХІ КАМУНІЗМА!

(З заклікаў ЦК КПСС да 48-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі).

Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА імя Ул. І. ЛЕНІНА

№ 31—32 (619—620) Пятніца, 5 лістапада 1965 г. Год выдання XVIII Цана 2 кап.

ВІНШУЕМ СТУДЭНТАЎ, ВЫКЛАДЧЫКАЎ І СУПРАЦОЎНІКАЎ СА СВЯТАМ ВЯЛІКАГА КАСТРЫЧНІКА.

СВЯТЛО КАСТРЫЧНІКА

Пераможна і ўладарна крочыць па зямлі Кастрычнік. У святочным убранні родная Савецкая зямля — гарады і сёлы, заводы і фабрыкі, гмахі новабудоўляў і абжытых шчасцем дамоў. Чырвоныя палотнішчы развявае вецер, як і ў тыя памятныя дні 48 гадоў таму назад. Пурпуровае іх святло, як водбліск зары, што разняла свае крылы над усёй краінай у памятны 1917 год.

Дарагі сябра і таварыш! Паглядзі навокал: з кожным годам маладзее і прыгажэе наша вялікая Савецкая Радзіма, наша Беларусь!

Полацкі нафтаперапрацоўчы... Салігорскі калійны камбінат... Гродзенскі азотна-тукавы... Гомельскі суперфасфатны — шляхі працоўных подзвігаў народа.

Абнаўляецца аблічча вёскі, растуць поспехі яе працаўнікоў, плён нашых палёў, нястомных рук іх слаўных гаспадароў.

Сярод тых, хто будуе і сее, працуе на заводах і ў школах, у лабараторыях і ВНУ, вы знойдзеце людзей, якія скончылі і універсітэт імя Ул. І. Леніна.

Народжаны рэвалюцыяй, створаны па асабістаму ўказанню Уладзіміра Ільіча Леніна, наш універсітэт выхоўвае высокакваліфікаваных спецыялістаў. Дзякуючы пастаяннаму клопату партыі і ўрада, Беларускі Дзяржаўны універсітэт стаў буйнейшым навуковым цэнтрам. У 1949 годзе, у дзень вялікага свята беларускага народа — 30-годдзя стварэння БССР — нашаму універсітэту было прысвоена імя Уладзіміра Ільіча Леніна. Гэта вялікі гонар насіць імя правадыра рэвалюцыі. Гэта разам з тым да многага абавязвае. Поспехамі ў навуцы, выдатнай вучобай мы павінны кожны дзень апраўдваць высокую годнасць нашай установы, якая носіць імя дарагога Ільіча.

Яшчэ зусім свежы ў памяці той святочны дзень, калі мы пераступілі парог галоўнага корпуса універсітэта, а ўжо новы падарунак чакае нашых студэнтаў — неўзабаве гасцінна адкрыюцца дзверы новага корпуса для факультэта радыёфізікі і электронікі. Вядуцца работы па ўзвядзенню будынка новага хімічнага корпуса.

Нашы лабараторыі абсталяваны найноўшымі прыборамі, якія дазваляюць вырашаць складаныя задачы навукі. У прасторных аўдыторыях, кабінетах, чытальнях і спартыўных залах створаны ўсе ўмовы для паспяховага навучання студэнтаў.

І таму кожны з нас нясе ў сэрцы словы ўдзячнасці Вялікаму Кастрычніку, вернасць яго ідэалам — ідэалам партыі вялікага Леніна.

Ніл ГІЛЕВІЧ

Песня аб партыі

З табою на шлях перамогі
Мы выйшлі ў суровых баях.
Заклалі падмурак эпохі,
Нязломны, як воля твая.
З табою наш край стаў заможным,
Багаццяў не злічыш усіх.
Мы бачым у подзвігу кожным
Бяссмерце рашэнняў тваіх.
У шахтах, у цэхах, у полі
Працуем братэрскай сям'ёй.
З дарогі не збіць нас ніколі —
Мы ўзброены праўдай тваёй.
Мы помнім змаганні за шчасце,
На варце нядрэмна стаім,
Віхуры нам вочы не засцяць —
Мы пільныя зрокам тваім.
Для міру пакораны атам
Палае над нашай зямлёй.
Пад ленінскім сцягам крылатым
Мы дужыя сілай тваёй.
Да зораў шляхі пракладае
Тваіх арлянятаў сям'я,
Іх смелае племя ўзлятае
Высока, як слава твая.
Ты наша і чэсць, і сумленне,
І вера, якой мы жывём.
З табою для ўсіх пакаленняў
Мы светлае шчасце куём!

2 лістапада адбылася справаздачна - выбарная прафсаюзная канферэнцыя супрацоўнікаў універсітэта. Даклад аб рабоце мясцкома зрабіў А. Ул. Царук, са справаздачай рэвізійнай камісіі выступіў І. Галаваты. Былі выбраны новы мясцком, рэвізійная камісія, таварыскі суд. Больш падрабязна аб канферэнцыі мы раскажам у бліжэйшым нумары.

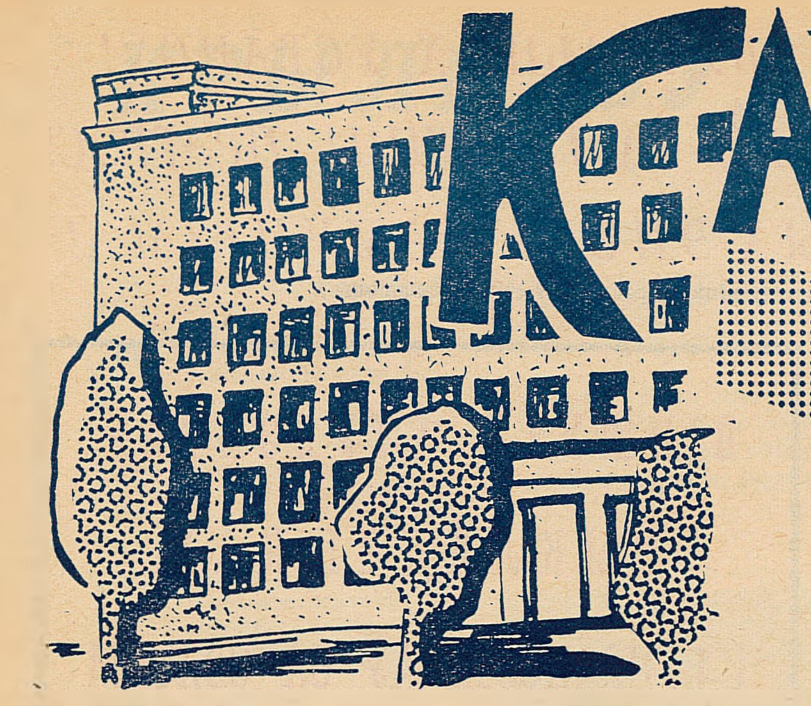

КАСТРЫЧНІК АДКР

ЁН БЫЎ СЯРОД ПЕРШЫХ

Наш карэспандэнт М. Чартко сустрэўся з прафесарам нашага універсітэта, членам-карэспандэнтам АН БССР А. Г. Мядзведзевым. Вось што ён расказаў:

Рэвалюцыю я сустрэў студэнтам чацвертага класа Горацкага сярэдняга землямерна-агранамічнага вучылішча. Пры арганізацыі Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі ў Горках разам са студэнтамі іншых устаноў быў залічан на вучобу на агранамічны факультэт. Рэвалюцыяй была адменена аплата за навучанне. Гэта было вялікай палёгкай для нас, таму што сродкаў для вучобы нехапала.

1918 год. Умовы ў той час былі цяжкімі. Бракавала кніжак. Студэнты рыхтаваліся для здачы таго ці іншага экзамена калектыўна, часам па адных толькі канспектах. Але не забуду той вялікай прагі да вучобы, якая была ў нас тады. Ведалі — рэвалюцыі патрэбны кадры. Нас чакалі сельскія працаўнікі, і мы не глядзелі ні на якія цяжкасці. Экзамены здавалі амаль на працягу ўсяго года, па меры іх падрыхтоўкі груп. Таму вучэбнікі і канспекты выкарыстоўваліся вельмі эфектыўна. Галоўным метадам вучобы былі лекцыі, практычныя заняткі займалі параўнаўча мала часу. Жылі ў вялікіх пакоях па 30—35 чалавек. Стыпендыя выдавалася нямногім. Пасля лекцый прыходзілася працаваць, каб зарабіць на харч, вопратку, абутак. Вучэбныя карпусы і інтэрнаты часта не атапліваліся. Як бачыце, умовы сапраўды былі цяжкія.

Але аб тым, каб пакінуць вучобу, не было і гаворкі. Многія з маіх аднакурснікаў сталі вядомымі вучонымі. Гэта акадэмік А. І. Лаппо, С. Г. Скарапанаў, В. С. Чатыркін і іншыя.

Студэнты прымалі актыўны ўдзел у навуковых гуртках і ў рабоце вопытных станцый пры інстытуце. Адзін раз у месяц чыталіся ім вялікія даклады. На іх абмеркаванні, як правіла, прысутнічалі ўсе.

Былі гурткі мастацкай самадзейнасці. Памятаю, як мы ставілі оперу «Запарожац за Дунаем». Пра чытальныя залы, якіх цяпер у студэнтаў хоць адбаўляй, мы не [...] лі, бо нехапала нават аўдыт[...] для заняткаў. Летам, дык мы[...] раліся ў парку — ён і замяняў [...] чытальную залу. Чыталі ў[...] канспекты, рабілі дыскусіі, ры[...] валіся да заняткаў.

У цяжкі для краіны 1919 [...] большасць студэнтаў, у тым [...] і я, былі прызваны на служ[...] Чырвоную армію. Пасля арміі [...] старанная вучоба. У парва[...] абутку, галодныя, мы спяша[...] на заняткі, каб паслухаць і зан[...] пектаваць лекцыю.

Краіна год ад году набіралас[...] лы, расла прамысловасць, і х[...] ад галечы і нястач не засталo следу.

Кастрычнік даў нашым сту[...] там выдатных настаўнікаў, ва[...] выкладчыкаў, цудоўныя аўд[...] рыі, лабараторыі і бібліятэкі. [...] рад вамі, мае сябры, шырока ад[...] нены дзверы навукі. Савец[...] ўлада амаль кожнаму з вас вы[...] стыпендыю. Вучыся толькі.

Радуецца мае сэрца ад ус[...] ўбачанага. Верылі і мы ў дале[...] 20-ыя гады, што наступіць с[...] лае, шчаслівае жыццё!

УНІВЕРСІТЭТ ПЕРАДСВЯТОЧНЫ

НАПЯРЭДАДНІ свята Беларускім таварыствам дружбы і культурных сувязей з зарубежнымі краінамі і падрыхтоўчым факультэтам нашага універсітэта была арганізавана цікавая сустрэча з сакратаром Мінскага падпольнага абкома камсамола гадоў Вялікай Айчыннай вайны таварышам Канаплiным. Ён расказаў аб героях-камсамольцах Мікалаю Кедышку і піянеры-партызане Мараце Казею. Затым дэманстраваўся фільм «Апавяданні пра юнацтва» і «Марат Казей».

У СУБОТУ 30 кастрычніка шмат выкладчыкаў і супрацоўнікаў універсітэта — удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны было ўзнагароджана юбілейнымі медалямі «20 год перамогі Вялікай Айчыннай вайны 1941—45 года». Медалі ўручыў прарэктар па навучальнай частцы універсітэта А. Я. Малышаў. З віншавальным словам выступіў студэнт матэматычнага факультэта Багдановіч. Ад імя ўзнагароджаных — старшы выкладчык Г. А. Співак і выкладчык, заслужаны ўрач БССР І. А. Кажанкоў.

НАСЦЕННАЯ газета «Гісторык» — адна з лепшых ва універсітэце. У ёй заўсёды многа цікавага з жыцця і вучобы студэнтаў. Напярэдадні свята ў жыцці рэдкалегіі быў знамянальны дзень — выйшаў 200 нумар. Віншуем вас, таварышы!

НА ФІЛАЛАГІЧНЫМ факультэце адбылася канферэнцыя па падвядзенню вынікаў вытворчай практыкі студэнтаў-журналістаў. Прысутнічалі члены двух кафедраў, дэкан факультэта Р. В. Булацкі, работнікі друку, радыё і тэлебачання. Было выказана шэраг слушных прапаноў.

— Мы мяркуем кожную суботу чацвёртую паласу «Чырвонай змены» даваць рыхтаваць студэнтам-вячэрнікам, — сказаў намеснік рэдактара гэтай газеты А. І. Дубовік. — Гэта больш цесна звяжа вячэрнікаў з практыкай у друку.

СТУДЭНТЫ хімфака за грошы, заробленыя ў калгасах і саўгасах Мінскай вобласці ў час копкі бульбы, набылі музычныя інструменты. Цяпер у хімікаў будзе свой эстрадны аркестр.

У ВУЧОБЕ І ПРАЦЫ СТАРАННЫЯ

У адрас рэктарата, парткома, камсамольскай арганізацыі, дэканатаў нашага універсітэта прыходзіць шмат пісем з калгасаў і саўгасаў Мінскай вобласці, дзе на ўборцы бульбы працавалі студэнты. У кожным пісьме — падзяка за бескарыслівую і старанную працу. Мы змяшчаем адно з пісем і ўрывак з Бярэзінскай раённай газеты «Сцяг Леніна» (№ 86 ад 21 кастрычніка гэтага года).

Вялікая група студэнтаў біяфака працавала на палях нашага раёна. Асабліва вызначыліся ў працы Святлана Салановіч, Ларыса Лабко, Валя Жукава, Зіна Бязручонак, Святлана Жалковіч. Кожны дзень яны ўбіралі паўгектара пасадкі. Дзякуючы студэнтам факультэта, калгас адным з першых у раёне закончыў збор бульбы.

А перад ад'ездам з калгаса калектыў даў у Кліноцкім сельскім клубе вялікі канцэрт мастацкай самадзейнасці. Вясковыя працаўнікі задаволены працай студэнтаў, моладзь пасябравала з імі.

РК ЛКСМБ узнагародзіў гэтую групу студэнтаў граматамі РК ЛКСМБ.

Паспяхова працавалі ў калгасе «Новыя Зялёнкі» і філолагі. Тут іх было 70. Яны выбралі 60 гектараў бульбы і 10 гародніны. Цікавым канцэрт мастацкай самадзейнасці быў і ў іх, шмат прачытана імі лекцый «Аб міжнародным становішчы» і «Камсамол Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны», аказалі яны таксама дапамогу мясцовым актывістам у арганізацыі першага дня заняткаў у сістэме камсамольскай палітасветы.

За выдатную работу і актыўны ўдзел у грамадскім жыцці калгаснікаў і рабочых саўгасаў. Чэрвеньскі райком камсамола ўзнагародзіў студэнтаў Пятра Нікуленку, Віктара Шыціка, Вольгу Рыбакову, Любу Спірыдонаву, Марыю Каратай і іншых граматамі РК ЛКСМБ.

В. КАВАЛЬКОЎ,
сакратар Чэрвеньскага райкома камсамола.

...Пасланцы сталічнага студэнцтва штодзённа перавыконваюць нормы. Усюды, як на бульбяных палях, так і на іншых сельскагаспадарчых работах, працуюць з захапленнем, з агеньчыкам. Выпрацоўка на аднаго чалавека па 1,6—1,8 працадня стала нормай для кожнага. Паміж групамі разгарнулася спаборніцтва за лепшыя паказчыкі і высокую якасць уборкі.

14 кастрычніка, напрыклад, рабяты 9 групы (старшыня студэнцкай брыгады Ігар Дудараў, Анатоль Дашук, Віктар Гусеў, Мікалай Луцікаў) вырашылі выпрацаваць па 2 працадні. Пастаўленая мэта была дасягнута. Намечаны рубеж перакрыт.

У той жа дзень пра гэта даведаліся студэнты 11 групы. «Выклік прымаем!» — сказалі яны. Рэкорд 9 групы пратрымаўся толькі адзін дзень: 2,75 працадня на кожнага — такое дасягненне рабят...

А. ГУБСКАЯ.

Багатыя ўмовы для вучобы, працы і адпачынку маюць нашы студэнты.

На першым здымку вы бачыце (злева направа) Валю Зялінскую і Ліду Крупнік за лабараторнымі даследаваннямі.

У спартыўнай зале універсітэта трэніруюцца студэнткі-валейбалісткі — здымак другі.

У прасторных пакоях гэтых дамоў, што раскінуліся па вуліцы Кастрычніцкай, жывуць студэнты нашага універсітэта — здымак трэці.

Фота А. Кадзета.

СВЕТЛЫМ ШЛЯХАМ

Ленінскі стыпендыят, якое гэта высокае званне!.. Лепшым з лепшых прысвайваецца яно. Як жа жывуць яны, вучацца, рыхтуюцца сустрэць свята? Пра аднаго з іх расказвае сёння наш карэспандэнт Міхась Скварцоў.

З Францам я сустрэўся ў адной з аўдыторый галоўнага корпуса нашага універсітэта. Калі гаварыць шчыра, я ўпершыню бачыў «жывога» Ленінскага стыпендыята. На першы погляд, ён нічым не вылучаўся сярод сваіх аднакурснікаў-гісторыкаў. І яго жыццёвая дарога амаль як і ў многіх з нас. Скончыў школу, служыў у арміі і паступіў ва універсітэт. На ўступных экзаменах нават атрымаў адну чацвёрку. Дарэчы, гэта была апошняя чацвёрка. Цяпер Варанковіч вучыцца толькі на «выдатна» Як гэта здорава. таварышы! Але вы не падумайце, што адзіны занятак Франца — кніга, што ён так і праседжвае над ёй дні і ночы.

— У кіно, тэатр хаджу рэгулярна, займаюся спортам, асабліва люблю лыжы...

І ён, вядома ж, актывіст. Ужо ў нас, ва універсітэце, паступіў у члены КПСС.

— У чым сакрэт тваіх поспехаў,—пытаюся.

— Гэтае пытанне мне задаюць часта і вельмі многія. База для вучобы ў нас вялікая, кніжак па любой тэме таксама хапае. Трэба толькі працаваць настойліва, працаваць над кнігай...

Часта чую ад аднакурснікаў: «Табе ўсё лёгка даецца». Не, не лёгка. Я, можа, толькі больш правільна, больш рацыянальна выкарыстоўваю час, кожную вольную хвіліну. А кожны прадмет вучу на працягу ўсяго года. Таму амаль не сяджу, як некаторыя іншыя, у час сесіі, — я тады толькі паўтараю...

Я спытаўся ў яго, чаму ён захацеў стаць гісторыкам?

— Хочацца знаць жыццё, разумець мінулае і сучаснасць, а ва ўсім гэтым хіба не дапамагае гісторыя? Вельмі цікавіць мяне таксама палітэканомія. І яшчэ я вельмі люблю прыроду...

Але гэта, здаецца, ужо быў не адказ на пытанне. Гэта было ад чалавека, з якім расставацца не хацелася, на якога сапраўды хацелася раўняцца.

ЛЕПШАЯ Ў РЭСПУБЛІЦЫ

У гонар 48-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі бібліятэкі ВНУ рэспублікі ўключыліся ў спаборніцтва за ганаровае званне лепшай бібліятэкі. Кожнаму калектыву хацелася атрымаць гэтае высокае званне. Але поспех заўсёды прыходзіць старанным і працалюбівым. Наш карэспандэнт расказвае:

Многа прыйшлося папрацаваць калектыву нашай бібліятэкі. Для наладжвання лепшай аператыўнасці ў рабоце было праведзена шмат сустрэч з чытачамі. Прыслухваліся да іх прапаноў, а слушныя заўвагі стараліся хутчэй выправіць. Для арганізацыі лепшай выхаваўчай работы сярод студэнтаў калектыў устанавіў цесную сувязь з кафедрамі грамадскіх навук. Для больш зручнага карыстання і выбару патрэбнай літаратуры быў арганізаван адкрыты доступ да кніг. Дарэчы, гэтае наватарства калектыва атрымала высокую ацэнку пры падвядзенні сацыялістычнага спаборніцтва. Арганізавана праходзіла і забеспячэнне патрэбнай літаратурай завочнікаў. Ім кніжкі высылаліся па пошце. У дастатковай колькасці забяспечваліся метадычнай літаратурай і вячэрнікі. А колькі было аформлена цікавых стэндаў, выставак кніг! На многа пашырылася творчая сувязь з іншымі бібліятэкамі ВНУ, абмен вопытам работы.

І вось доўгачаканы поспех. Напярэдадні свята—48 гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі бібліятэцы прысвоена ганаровае званне «Лепшай бібліятэкі ВНУ рэспублікі», а калектыву ўручан дыплом першай ступені.

Цёплых слоў заслугоўваюць ветэраны бібліятэкі Разалія Герасімаўна Любіна, Іна Аронаўна Эвенчык. Яны ў бібліятэцы з даўняй пары — яшчэ з 1944 года. Вялікай павагай і аўтарытэтам карыстаюцца Ядвіга Station Станіславаўна Іваноўскя, Людміла Казіміраўна Пагодская, Людміла Паўлаўна Пялевіна і іншыя.

Віншуем бібліятэку з прысваеннем ганаровай назвы, жадаем новых поспехаў у рабоце!

А. ЯРОХІН.

НАШЫ МАРЫ

Радаснымі і вясёлымі станем у святочныя калоны 7-га лістапада, у той дзень, у які 48 год таму назад перамог Вялікі Кастрычнік.

Студэнткай я стала зусім нядаўна, але ў мяне ўжо многа сяброў, якія з першага кастрычніка пачалі авалодваць нялёгкай, але пачэснай прафесіяй журналіста. Вось некаторыя з іх: кантралёр завода «Ударнік» Таня Якаўлева, трэнер па плаванню—Рыма Воцык, наладчыца апаратуры на заводзе—Галя Пятрэнка, рабочая фарфаравага завода Людміла Крашчанка...

Не, не пра лёгкае жыццё мараць зараз мае таварышы. Аб вялікай творчай дарозе, грамадскай актыўнасці на прадпрыемстве і універсітэце, аб працы настойлівай, стараннай—нашы мары! Аб тым, каб быць дастойным слаўных традыцый Вялікага Кастрычніка!

С. ВЯРЫГА,
студэнтка-вячэрніца.

Гавораць нашы сябры

У НАС, на Кубе, добра ведаюць аб гасціннасці брацкага савецкага народа.

Першая наша сустрэча з савецкімі людзьмі, моладдзю, піянерамі адбылася у горадзе-герої Адэсе, у порце...

Мы не забудзем гэтай сустрэчы, якая вылілася ў дэманстрацыю непарушнай дружбы паміж нашымі народамі, нашай Радзімай і Радзімай вялікага Леніна.

Зараз мы ў Мінску. Задаволены той цеплынёй і увагай, якімі нас акружылі у БДУ імя Ул. І. Леніна на падрыхтоўчым факультэце.

Мы удзячны усім супрацоўнікам, выкладчыкам за клопаты. Мы удзячны вашаму народу, партыі, савецкаму ураду.

Карыстаемся выпадкам, каб перадаць гарачае прывітанне брацкаму савецкаму народу ад кубінскага народа.

Мы абяцаем, што выканаем наш абавязак перад Радзімай, наказ нашага народа.

Эрнеста ФАРЫНЕС,
студэнт Рэспублікі Кубы.

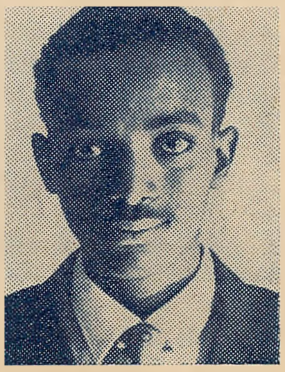

ПЕРШ за усё мне і маім таварышам хочацца выказаць нашу ўдзячнасць за цёплую сустрэчу на савецкай зямлі. Мы адразу адчулі надзвычайную гасціннасць савецкіх людзей.

Мы пабывалі ў Маскве — сталіцы СССР. Гэта адзін з буйнейшых гарадоў свету. Мы захапляліся гэтым светлым горадам, шырокімі праспектамі.

Цяпер вучымся ва універсітэце, у Мінску. Гэта таксама цудоўны горад. У нас тут ужо ёсць многа простых і чалавечных сяброў.

Ва універсітэце пануе працоўная студэнцкая атмасфера. Нам гэта падабаецца.

Абабак Шэх АХМЕД,
самалійскі студэнт.

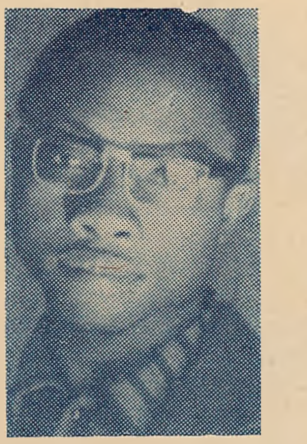

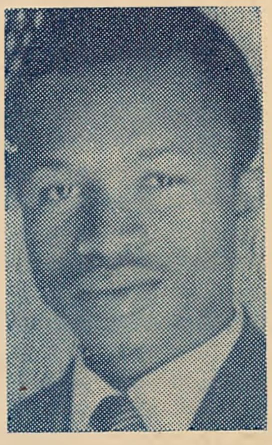

У МІНСКУ ёсць універсітэт, які носіць імя вялікага Леніна. Добрае ўражанне робіць манументальны яго будынак, але яшчэ больш прыемна знаёміцца з савецкімі юнакамі і дзяўчатамі, якія штурмуюць тут вышыні навукі.

Уважліва сочаць за нашымі першымі поспехамі і выкладчыкі, якія у любы момант гатовы прыйсці на дапамогу.

Наогул, савецкія людзі, савецкія студэнты вельмі чулыя, прыветлівыя, заўсёды ва ўсім гатовы дапамагчы, як сапраўдныя сябры. І мы адчуваем сябе, як дома.

Джон Барба—Дзін Джуніса, Саламі Самба Камара, студэнты Сьера — Леоне.

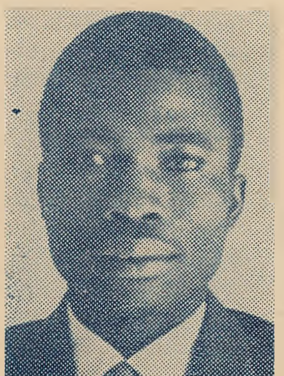

ЯШЧЭ тады, калі я у Гане хадзіў у школу, у мяне з'явілася адна запаветная мара. Кожны дзень пасля заняткаў наведваў бальніцу, назіраў за працай урача. Мне спадабалася і я вырашыў стаць урачом, тым больш што маей краіне такія спецыялісты вельмі патрэбны.

Аднойчы я прачытаў аб Савецкім Саюзе, савецкіх людзях, іх жыцці. Даведаўся, што у вашай краіне рыхтуюць добрых спецыялістаў. Зацікавіўся і многім іншым. І калі закончыў каледж, адразу пачаў вывучаць рускую мову. На падрыхтоўчым факультэце ў Гане вывучаў толькі чатыры месяцы. Крыху змог чытаць, пісаць, гаварыць па-руску.

Зараз я ў Мінску працягваю вывучаць рускую мову на падрыхтоўчым факультэце. Я пазнаёміўся з савецкімі людзьмі, юнакамі і дзяўчатамі.

Якія гэта добрыя, вясёлыя і шчырыя людзі!

Вельмі рад, што я у Мінску. Цяпер мая мара будзе здзейснена. Галоўнае — гэта старанна вучыцца.

Я хачу перадаць усім студэнтам нашага універсітэта гарачае прывітанне ад маіх сяброў, што на далёкім афрыканскім кантыненце, у маёй роднай Гане. Абавязкова напішу ім аб тым, як я тут у вас жыву і вучуся. Няхай і яны прыязджаюць на вучобу у СССР. Скажу ім: «Запрашаем вас да нас у Мінск. Калі ласка!»

Нутакор Мозес Уінфрэд,
студэнт рэспублікі Ганы.

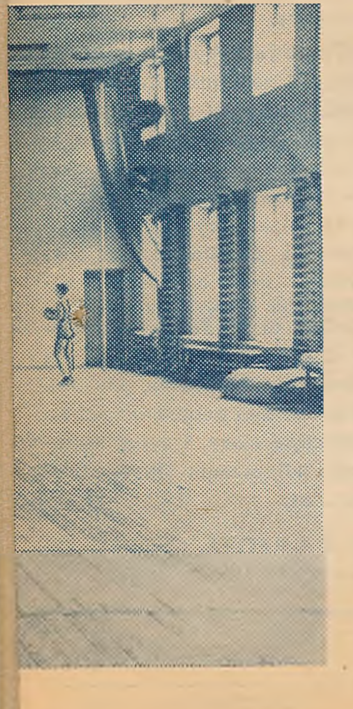

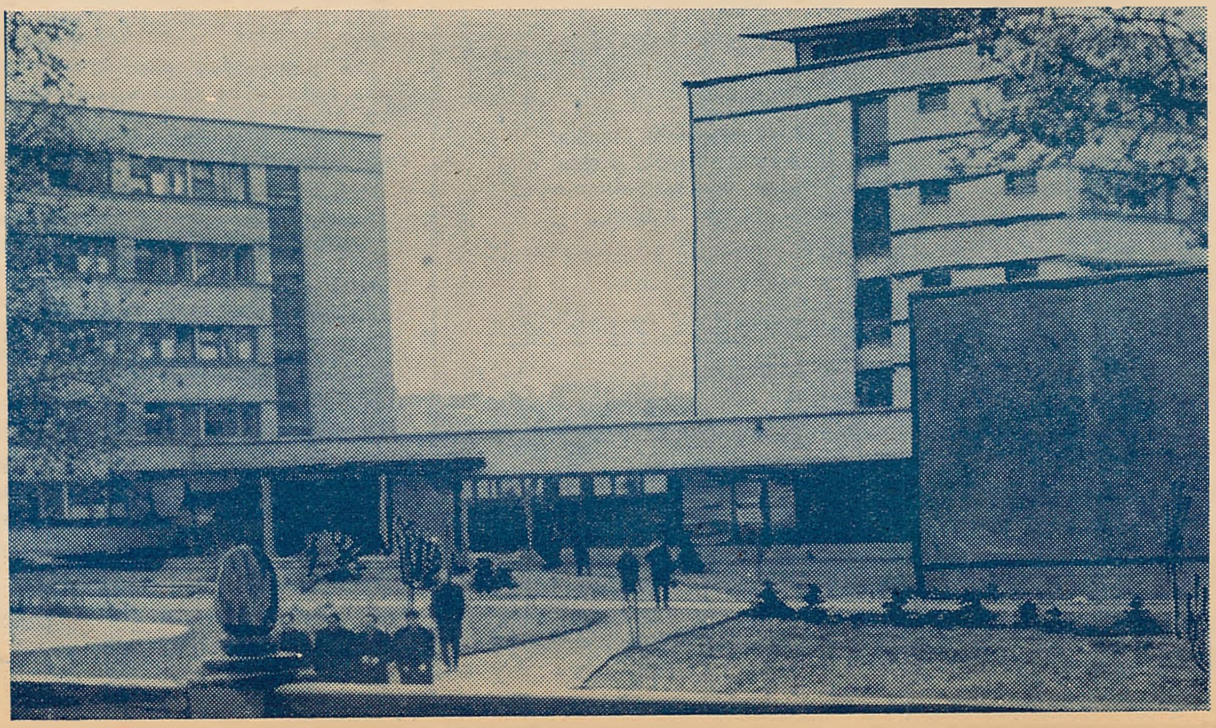

КРЫЛЫ БУДУ СНІЦЬ І ВЫШЫНЮ

* * *

Мар'ян ДУКСА

Як урач, выслухваю сябе я.
Думаю —
Не варыць галава:
І чаму дагэтуль не сталею,
Хоць адгрукатала дваццаць два.

У жыццё не апусціў карэнні,
За душой не маю ні граша,
Несур'ёзны, трохі легкадумны(?)
І для ўсіх адкрытая душа.

Мусіць, так я і пайду падлеткам
Па жыцці — наіўным хлапчуком,
Закаханым у расу і кветкі,
І бусліны клёкат на сялом.

Мараю вялікаю натхнёны,
Крылы буду сніць і вышыню
І навокал пазіраць здзіўлёна,
Быццам бачу свет упершыню.

* * *

Як зараснік аеру,
Што шэпча за кустамі,
Ты рассуваеш цемру
Маленькімі рукамі.

Ступаю асцярожна,
Шчаслівы я без меры:
Ты мне бездапаможна
Сваю руку даверыла.

Над галавой у цішы
Лапочуць крыллем птахі.
Ты слухаеш, стаіўшыся,
Усе лясныя жахі.

А ночка сіне-цёмная...
(Дзяўчаты вы, дзяўчаты!)
Праз ноч, як пекла чорнае,
Вяду цябе дахаты.

Уладзімір ДЗЮБА

Табун

Мне ніхто не крычаў,
не падказваў мне:
— Вунь!
На мяне,
праз мяне
нёсся конскі табун.

Нават горкі палын
на імгненне прылёг.

І не мог я злічыць
колькі цокала ног.
Ускапычаны стэп,
як шалёны,
скакаў.
І, як медзь,
зіхацеў
пыл на конскіх баках.

Знік за даллю табун...
А ўявіць і не змог,
як не збіла мяне
столькі ног,
столькі ног!

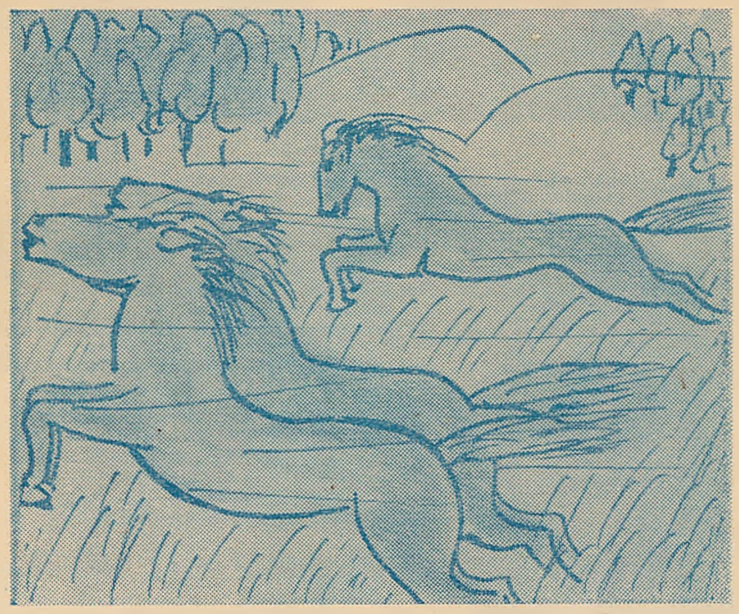

Рысункі М. Татарцава.

Мікола ВЯРШЫНІН.

Асабісты прыклад

«Алкаголь — прычына гора
І крыніца дрэнных з'яў.
Ад яго, ад алкаголя
Шмат бывае брыдкіх спраў».

Тут, вады глынуўшы крыху,
Лектар бурна вёў працяг:
«Алкаголь— такое ліха!
Гэта, прама скажам, жах.

Труціць печань, нервы, сэрца,
Злосць выказвае сваю,
А яшчэ, сябры, паверце,
Разбурае ён сям'ю.

Самі ў гэтым вінаваты. —
І пакута тут і боль;
Каб чым-небудзь — хоць гарбатай—
Замянілі алкаголь.

Гэта б так было цудоўна,
Так бы кожны чалавек
Мог падоўжыць, безумоўна,
На дзесятак год свой век».

Пасля лекцыі дахаты
Стаў збірацца лектар мой.
Двое хлопцаў зухаватых
Разам з ім пайшлі дамоў.

«Вы, як бачна, добры лектар,
Будзем памятаць вас век.
А яшчэ, казаў нам нехта,
Вы нядрэнны чалавек.

Вось вы нам ужо знаёмы,
І таму сягоння вас
Пачастуем... каньячком мы...»
Лектар кажа ў адказ:

«Колькі зорачак на небе,
Не палічыш іх, сябры.
Але мне так шмат не трэба,
Даражэй за ўсё мне... тры.

Што ж, памочым трошкі губы,
Бо спяшацца нам не след,
Вып'ем з гора, дзе ж той кубак?, —
Як пісаў адзін паэт».

Хлопцы выпілі па дзвесце,
Лектар шклянку асушыў
І... закоўзаўся на месцы,
Вокліч вырваўся з душы:

«Што ж вы мне гарбаты далі,
Хіба ж я не чалавек?!»
Хлопцы дружна адказалі:
«Хочам вам прадоўжыць век!».

Думка просценькая ў вершы:
Сам не робіш — не кажы.
Агітуй другіх, ды першы
Прыклад іншым пакажы!..

Ларыса КОЛАБАВА

А б каханні пісаць
Мо не трэба?
Можа гэта —
Збітая тэма?

Ці не лепей
Пра космас і неба,
Пра горы
Жытняга хлеба.

Ды што зробіш:
Сямнаццаць маю
І хлапца я
Усім сэрцам кахаю.

—о—

Ніна ЛОЙКА

Мне б вясёлку з неба
дастаць,
Да аблокаў чыстых
кранацца.
Над зямлёй усёй
пракрычаць:
Мне 17, мне 17!

Пабываць сярод гор і пустынь,
З гулкім рэхам пераклікацца,
Аж да снежных данесці
вяршынь
17, свае 17!

І хачу я на роднай зямлі,
Каб луналі ўсмешкі юнацтва,
Каб шчаслівa кахалі, жылі
Усе тыя, каму 17!...

Леакадзія КАЖУХОЎСКАЯ.

Я шукала цябе ў квецені,
У халоднай, крынічнай
вадзе.
Мне ж падказваў вясновы
вецер,
Што ты лесам недзе ідзеш.

Бегла ў лес я праз хаты і гумны,
У бярозак пытала і хвой.
У адказ жа чулася сумнае:
— Так, праходзіў, але не твой.

Можа гэта вясна-гарэзніца
Завяла ў непраходны гай,
Закружыла цябе ў бярэзніку?..
Ты ж мне толькі голас падай!..

І хаджу я з надзеяй і верaю,
Што вось-вось ты мяне гукнеш:
Проста ты заблудзіўся ў верасні,
А ў кастрычніку знойдзеш мяне.

* * *

Светлае, светлае ранне
Кінула промні ў акно,
Выйдзі, маё каханне,
Слова скажы хоць адно.

Помніш, як буйныя росы
Сонца дарыла нам,
Помніш, як светлыя косы
Вуснамі ціха кранаў?

Сёння ж твая дачушка
Стрэла мяне ля варот.
Голас, як твой—прыглушаны,
Тых жа брывей узлёт,

Той жа прыгожы тварык,
Што бачыў не раз у сне,
Вочы ж чамусьці—карыя,
Вочы — чужыя мне!..

—о—

Міхась ГУБЕРНАТАРАЎ.

Эх ты, восень,—густыя ліўні
І сям'я плакучых бяроз,
Што пакінута бацькам-
жніўнем —
Жменя горкіх на голлі слёз.

Ды бярозкам яшчэ не верыцца,
Што іх восень даўно, даўно
Аддала ў парабчанкі верасню—
Біць паклоны яму да ног.

Мусіць, сёння яшчэ ім сніцца,
Як пасватаўся калісь май,
Хоць у белай ідзе спадніцы.
Бы свякрова, сама зіма.

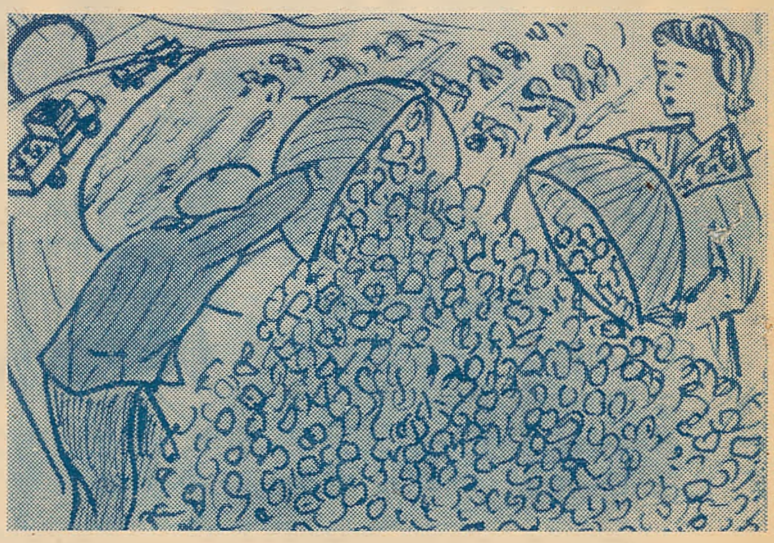

Юрка ГОЛУБ.

Бульба — згустак схаваңай
сілы,
Што цемру растком асіліў!
Бульба—роднае, наскае,
Што пахне гасцінаю, ласкаю.

З бульбы ў каляным прысаку
Галавешкай іскры высеку!
Яе на полі ледзь плугам
пераваліо..
Бульбу—люблю!...

Кнігі твайго выкладчыка, студэнт!

ЯК УЗНІКЛА ПІСЬМО?

У выдавецтве «Вышэйшая школа» выйшла з друку кніга М. А. Пауленкі «Кароткі нарыс гісторыі пісьма». Яна рэкамендуецца як дапаможнік для філалагічных факультэтаў універсітэтаў і падінстытутаў. Кніга напісана цікава, яна захапляе чытача, расказваючы аб найвялікшым здабытку чалавечай культуры —вынаходстве і развіцці пісьма.

Разам з гэтым праца М. А. Пауленкі вызначаецца багаццем фактычнага матэрыялу. Аўтар абапёрся на выніку шматлікіх даследаванняў, прысвечаных гэтай тэме. А трэба сказаць, што бібліяграфія па гісторыі пісьма налічвае не адну сотню назваў і далёка не вычэрпваецца рэкамендаванай літаратурай, што прыведзена ў канцы кнігі, і, вядома, мае іншую мэту — гэта першы павадыр у вялікае мора літаратуры па гісторыі пісьма.

Каштоўнасць рэцэнзіруемай кнігі і ў тым, што ў ёй падаецца нарыс гісторыі беларускай графікі.

Кніга багатая на табліцы і ілюстрацыі. Старанна падабраныя аўтарам, яны ажыўляюць кнігу, аблягчаюць яе ўспрыманне, даюць чытачу мажлівасць і зрокам прасачыць зменлівасць і поступ гісторыі пісьма.

Няма сумнення, што гэта кніга будзе цікавай не толькі для спецыялістаў-філолагаў, але і для шырокага кола чытачоў.

П. ШУБА,
дацэнт кафедры беларускай мовы.

«КРАЯВЫЯ ЗАДАЧЫ»

Кніжка доктара фізіка-матэматычных навук прафесара нашага універсітэта Фёдара Дзмітрыевіча Гахава «Краявыя задачы» не залежваецца ў кнігарні.

За параўнаўча кароткі час яна выдавалася двойчы, і хутка разыходзілася, і па гэтым ужо можна меркаваць аб яе патрэбнасці і важнасці.

Цяжка выкладаць змест навуковай матэматычнай кніжкі не для спецыялістаў-матэматыкаў, але паспрабую. Уласцівасць многіх фізічных аб'ектаў апісваецца так званымі дыферанцыяльнымі ураўненнямі. Звычайна вядомы іх паводзіны на мяжы пэўных фізічных абласцей, а невядомымі застаюцца ўнутры з'яў. Так у матэматычнай фізіцы ўзнікаюць краявыя задачы: у некаторай частцы прасторы знайсці рашэн. не зададзенага дыферанцыяльнага ўраўнення, якое здавальняла б на мяжы пэўнага стану пэўнай умовы. Калі ў сілу сіметрыі з'ява не залежыць ад аднаго вымярэння, то можна разглядаць справу так, нібы ўсё адбываецца на плоскасці. Рашэнню такіх вось задач і прысвечана кніга Ф. Д. Гахава. У якасці сродкаў для іх рашэння выкарыстоўваецца добра распрацаваны, шырокі апарат тэорыі функцый комплекснага пераменнага.

Вялікую ўвагу аўтар звяртае на яснасць і даходлівасць выкладання. Пагэтаму кніжка карыстаецца вялікай папулярнасцю не толькі сярод матэматыкаў, але і механікаў, фізікаў, якія з розных канцоў краіны прыязджаюць да Фёдара Дзмітрыевіча, каб атрымаць паглыбленую кансультацыю.

Работа Ф. Д. Гахава атрымала шырокае прызнанне не толькі ў нашай краіне, але і за рубяжом. Яна перакладзена на англійскую мову, і хутка выдавецтва «Пергамон Прэс» выдасць яе.

В. І. СМАГІНА, кандыдат фізіка-матэматычных навук.

Рэдактар А. ЛОЙКА.

АТ 03519 Адрас рэдакцыі: г. Мінск, Універсітэцкі гарадок, галоўны корпус, 212. Тэл. 2-07-19. Друкарня Выдавецтва «Звязда» Тыр. 2000. Зак. 1195.